

Υπόθεση C-150/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

5 Μαρτίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Πολωνία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

23 Φεβρουαρίου 2021

Διάδικος στον οποίο επιβλήθηκε ποινή της οποίας η εκτέλεση ζητείται στην υπόθεση της κύριας δίκης:

D.B

Αριθ. πρωτοκόλλου [παραλειπόμενα]

ΔΙΑΤΑΞΗ

της 23ης Φεβρουαρίου 2021

το Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi, Sekcja Wykonania Orzeczeń V Wydziału Karnego (πρωτοδικείο του Łódź – κεντρικός τομέας της πόλης Łódź, τμήμα εκτέλεσης αποφάσεων του 5ου ποινικού τμήματος, Πολωνία)

[παραλειπόμενα] [σύνθεση δικαστηρίου]

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 23ης Φεβρουαρίου 2021,

στην υπόθεση **D.B**

της αίτησης της Centraal Justitiele Incassobureau (κεντρική υπηρεσία δικαστικής είσπραξης οφειλών, Κάτω Χώρες)

με αντικείμενο την εκτέλεση απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής

δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [ενοποιημένη απόδοση της 26ης Οκτωβρίου 2012 (2012/C 326/01)]

καθώς και του άρθρου 15, παράγραφος 2, του kodeks karny wykonalczy (κώδικα εκτέλεσης ποινών)

διατάσσει:

I. την υποβολή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των ακόλουθων προδικαστικών ερωτημάτων σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης:

1. Πληροί μια απόφαση περί επιβολής χρηματικής ποινής, η οποία έχει εκδοθεί από κεντρική ολλανδική διοικητική αρχή προσδιοριζόμενη δυνάμει του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσίου 2005/214/ΔΕΥ, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών, και η οποία δύναται να προσβληθεί ενώπιον της εισαγγελίας που υπάγεται οργανωτικά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, το κριτήριο της «απόφασης η οποία προσβάλλεται σε δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο α', σημείο ii, της απόφασης-πλαίσίου; **[σελ. 2 του πρωτοτύπου]**
2. Πληρούται το κριτήριο της δυνατότητας προσβολής της απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής ενώπιον «δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις» στην περίπτωση κατά την οποία η προσφυγή ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου είναι δυνατή σε μεταγενέστερο μόνο στάδιο της διαδικασίας, ήτοι μετά την έκδοση απορριπτικής διάταξης από την εισαγγελία, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις συνδέεται και με την ανάγκη καταβολής εγγύησης ίσης με το ποσό της επιβληθείσας ποινής;

II. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

Σκεπτικό:

1. Δίκαιο της Ένωσης

1.1 Στην αιτιολογική σκέψη 5 της απόφασης-πλαίσίου 2005/214/ΔΕΥ της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο), αναφέρεται ότι η απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκφράζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε στο κεφάλαιο VI αυτού.

1.2 Κατά το άρθρο της 3, η απόφαση-πλαίσιο δεν επιφέρει τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης.

1.3 Το άρθρο 20, παράγραφος 3, της απόφασης-πλασιού προβλέπει τη δυνατότητα κάθε κράτους μέλους να αντιταχθεί στην αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων όταν το πιστοποιητικό που αποστέλλεται από το κράτος έκδοσης εγείρει ζήτημα ότι μπορεί να παραβιάστηκαν θεμελιώδη δικαιώματα ή οι θεμελιώδεις νομικές αρχές όπως καθιερώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης.

1.4 Κατά το άρθρο 1, στοιχείο α', σημείο ii, της απόφασης-πλασιού, ως «απόφαση» νοείται η οριστική απόφαση που επιβάλλει χρηματική ποινή σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εφόσον ελήφθη από μη δικαστική αρχή του κράτους έκδοσης επί ποινικού αδικήματος σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης, υπό την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο είχε την ευκαιρία να δικαστεί από δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις. [σελ. 3 του πρωτοτύπου]

2. Πολωνικό δίκαιο

2.1 Κατά το άρθρο 611ff, παράγραφος 1, του kodeks postępowania karnego (πολωνικού κώδικα ποινικής δικονομίας, στο εξής: ΚΠΔ), στην περίπτωση που κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αναφέρεται στο κεφάλαιο αυτό ως «κράτος έκδοσης», ζητεί την εκτέλεση τελεσίδικης απόφασης με την οποία επιβλήθηκε χρηματική ποινή, αρμόδιο για την εκτέλεσή της είναι το sąd rejonowy (πρωτοβάθμιο δικαστήριο ή πρωτοδικείο) στην περιφέρεια του οποίου ο δράστης διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ή έχει τη συνήθη ή προσωρινή διαμονή του.

3. Ολλανδικό δίκαιο

3.1 Η Centraal Justitieel Incassobureau αποτελεί κεντρική διοικητική αρχή επιφορτισμένη με την είσπραξη και δικαστική επιδίωξη απαιτήσεων από πρόστιμα τα οποία έχουν επιβληθεί για παραβάσεις τελεσθείσες στο έδαφος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

3.2 Τα πρόστιμα που εκδίδονται από τη Centraal Justitieel Incassobureau μπορούν να προσβληθούν εντός προθεσμίας 6 εβδομάδων ενόπιον της εισαγγελίας. Αν η τελευταία δεν δεχτεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος, το πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκε η χρηματική ποινή μπορεί να προσφύγει ενόπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Εντούτοις, όταν η υπόθεση αφορά πρόστιμο ύψους 225 ευρώ ή μεγαλύτερο, η εξέταση της υπόθεσης από το δικαστήριο εξαρτάται από την καταβολή εγγύησης ίσης με το ποσό της επιβληθείσας ποινής.

4. Πραγματικά περιστατικά

4.1 Με απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2020, επιβλήθηκε στον D.B. χρηματική ποινή ύψους 92 ευρώ για παράβαση του άρθρου 2 του ολλανδικού νόμου περί διοικητικής εφαρμογής και εκτέλεσης των διατάξεων του κώδικα οδικής κυκλοφορίας, τελεσθείσα στις 5 Ιανουαρίου 2020 και συνιστάμενη

σε υπέρβαση του ορίου της επιτρεπόμενης ταχύτητας. Η απόφαση κατέστη τελεσίδικη στις 28 Φεβρουαρίου 2020.

5. Διαδικασία της κύριας δίκης

5.1 Στις 22 Σεπτεμβρίου 2020 οι ολλανδικές αρχές κατέθεσαν ενώπιον του Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (πρωτοδικείου του Łódź – κεντρικός τομέας της πόλης Łódź) αίτηση για την εκτέλεση της χρηματικής ποινής η οποία είχε επιβληθεί στον D.B. **[σελ. 4 του πρωτοτύπου]**

5.2 Στις 6 Νοεμβρίου 2020 το αιτούν δικαστήριο έθεσε στη Centraal Justitiele Incassobureau ερωτήσεις σχετικά με τη διαδικασία προσφυγής κατά απόφασης περί επιβολής ποινής και με την ιδιότητα της αρχής εξέτασης της προσφυγής. Η απάντηση περιήλθε στο δικαστήριο στις 22 Φεβρουαρίου 2021.

5.3 Το πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκε η χρηματική ποινή δεν παρέστη σε καμία από τις ορισθείσες συνεδριάσεις της 6ης Νοεμβρίου 2020, 8ης Δεκεμβρίου 2020 και 23ης Φεβρουαρίου 2021. Δεν κατέθεσε δε κανένα σχετικό δικόγραφο.

6. Το παραδεκτό του προδικαστικού ερωτήματος και οι λόγοι υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

6.1 Λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης, το sąd rejonowy (πρωτοδικείο) αποτελεί εθνικό δικαστήριο του οποίου οι αποφάσεις υπόκεινται σε ένδικα μέσα κατά την έννοια του άρθρου 267, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά της διάταξης του sąd rejonowy (πρωτοδικείου) με αντικείμενο την εκτέλεση της απόφασης περί επιβολής προστίμου χωρεί έφεση ενώπιον του sąd okręgowy (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου) (άρθρο 611 fh, παράγραφος 3, του ΚΠΔ).

6.2 Η απάντηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο είναι κρίσιμη για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή, στην εκκρεμούσα ενώπιόν του υπόθεση, των εθνικών διατάξεων που μεταφέρουν την απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ.

6.3 Υπό το πρίσμα των αποφάσεων που εξέδωσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2019 και 2020 σχετικά με την ιδιότητα του εισαγγελέα ως «δικαστικής αρχής» στο πλαίσιο της απόφασης-πλαισίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης¹, εγείρονται κατά το αιτούν δικαστήριο σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη νομική φύση των εκδιδόμενων από την ολλανδική κεντρική αρχή αποφάσεων περί επιβολής χρηματικών ποινών,

¹ Μεταξύ άλλων, αποφάσεις στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-508/18 και C-82/19 PPU, καθώς και C-489/19 PPU.

καθόσον η εν λόγω αρχή είναι διοικητική και η προσφυγή κατά της απόφασης περί επιβολής ποινής ασκείται ενώπιον εισαγγελέα και όχι δικαστηρίου.

7. Εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου επί της απάντησης στο προδικαστικό ερώτημα

7.1 Λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα 3 και 20, παράγραφος 3, της απόφασης-πλαίσιου καθώς και την αυξημένη ισχύ που αναγνωρίζει το άρθρο 6 ΣΕΕ στις διατάξεις που προστατεύουν τα θεμελιώδη δικαιώματα, η ερμηνεία του άρθρου 1, στοιχείο α', σημείο ii, της ίδιας απόφασης, [σελ. 5 του πρωτοτύπου], ιδίως δε ως προς την έννοια του «δικαστηρίου», θα πρέπει να πραγματοποιείται βάσει του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) καθώς και της ερμηνείας των κανόνων της εν λόγω διάταξης όπως αυτή προκύπτει από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Στρασβούργο.

7.2 Κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο, βασική προϋπόθεση που εξασφαλίζει τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας είναι η εξέταση της υπόθεσης από αμερόληπτο δικαστήριο, ανεξάρτητο από την εκτελεστική εξουσία². Επιπλέον, προκειμένου να είναι πραγματικά εφικτή η προσφυγή κατά μη δίκαιης απόφασης, κρίσιμο είναι να μην υπάρχουν υπερβολικά φορολογικά και νομικά εμπόδια που να παρακωλύουν την άσκησή της.

7.3 Η επίμαχη απόφαση-πλαίσιο καθιστά δυνατή τη διασυνοριακή εκτέλεση ποινών που επιβάλλονται όχι μόνον από δικαστήρια, αλλά και από διοικητικές αρχές. Εντούτοις, στις περιπτώσεις αυτές το εσωτερικό δίκαιο του κράτους έκδοσης πρέπει να προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής κατά τέτοιας απόφασης ενώπιον δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις³.

7.4 Το Δικαστήριο έχει αναλύσει την έννοια «δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις» στο πλαίσιο προδικαστικής διαδικασίας κινηθείσας από τσεχικό δικαστήριο στην υπόθεση Baláž⁴. Με την εκδοθείσα στην εν λόγω υπόθεση απόφαση το Δικαστήριο έκρινε, πρώτον, ότι η ως άνω έννοια αποτελεί αυτόνομη έννοια του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πρέπει να ερμηνεύεται σε ολόκληρη την Ένωση κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο⁵. Δεύτερον, εκτίμησε ότι, για την εκτίμηση του ζητήματος εάν

² Αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 23ης Ιουνίου 1981, 7238/75, Le Compte, Van Leuven και De Meyer κατά Βελγίου, και της 19ης Απριλίου 1988, 10328/83, Belilos κατά Ελβετίας.

³ Άρθρο 1, στοιχείο α', σημείο ii, της απόφασης 2005/214/ΔΕΥ.

⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Νοεμβρίου 2013, Baláž (C-60/12, EU:C:2013:733).

⁵ Σκέψη 26.

συγκεκριμένη αρχή αποτελεί δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο α', σημείο iii, της απόφασης-πλασιού, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σειρά στοιχείων, όπως είναι η ίδρυση του οργάνου αυτού με νόμο, η μονιμότητά του, ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο κατ' αντιμωλίαν χαρακτήρας της ενώπιόν του διαδικασίας, η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή των κανόνων δικαίου, καθώς και η ανεξαρτησία του⁶. Η εν λόγω αρχή πρέπει επίσης να έχει τη δικαιοδοσία να εξετάσει την υπόθεση τόσο ως προς τη νομική εκτίμηση όσο και ως προς την αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών, θα πρέπει δηλαδή το δικαστήριο αυτό να έχει ειδικότερα τη δυνατότητα να εξετάσει τα αποδεικτικά στοιχεία, να καταλογίσει βάσει των στοιχείων αυτών ευθύνη στον ενδιαφερόμενο καθώς και να επιβάλει την προσήκουσα ποινή.

7.5 Στην απόφαση της υπόθεσης C-216/18, LM, το Δικαστήριο έκρινε ότι η απαίτηση περί ανεξαρτησίας των δικαστών αποτελεί ουσιώδες στοιχείο [σελ. 6 του πρωτοτύπου] του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, το οποίο είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της προστασίας του συνόλου των δικαιωμάτων που οι πολίτες απολαμβάνουν βάσει του δικαίου της Ένωσης και για την προάσπιση των κοινών αξιών των κρατών μελών που μνημονεύονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, ιδίως δε της αξίας του κράτους δικαίου⁷. Κάθε κράτος μέλος οφείλει να διασφαλίζει ότι τα όργανα που εντάσσονται, ως «δικαστήρια», υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, στο εθνικό σύστημα ενδίκων βοηθημάτων στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Για τη διασφάλιση της προστασίας αυτής, η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας ενός τέτοιου οργάνου έχει πρωταρχική σημασία⁸.

7.6 Στην εν λόγω υπόθεση το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η ανεξαρτησία έχει δύο πτυχές: την εξωτερική και την εσωτερική. Η πρώτη προϋποθέτει ότι το σχετικό όργανο ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη αυτονομία, χωρίς να υπόκειται σε οποιαδήποτε ιεραρχική σχέση ή σχέση υπαγωγής έναντι οποιουδήποτε φορέα και χωρίς να λαμβάνει εντολές ή οδηγίες οποιασδήποτε προέλευσης και ότι, ως εκ τούτου, προστατεύεται από εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις οι οποίες θα μπορούσαν να θίξουν την ανεξάρτητη κρίση των μελών του και να επηρεάσουν τις αποφάσεις του. Προϋπόθεση για αυτή την αναγκαία ελευθερία σε σχέση με τέτοια εξωτερικά στοιχεία είναι να παρέχονται ορισμένες εγγυήσεις για την προστασία των προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί το δικαιοδοτικό έργο, όπως είναι η ισοβιότητα. Άλλα στοιχεία των εν λόγω εγγυήσεων που

⁶ Σκέψη 32.

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Défaillances du système judiciaire) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 48).

⁸ Σκέψεις 52 και 53.

επισήμανε το Δικαστήριο είναι: η καταβολή αποδοχών των οποίων το επίπεδο τελεί σε αναλογία με τη σπουδαιότητα των καθηκόντων και η πρόβλεψη κατάλληλου πειθαρχικού καθεστώτος ⁹.

- 7.7** Αντιθέτως, η εσωτερικής φύσης πτυχή είναι παρεμφερής προς την έννοια της αμεροληψίας και συναρτάται με την τήρηση ίσων αποστάσεων ως προς τους διαδίκους και τα αντιμαχόμενα συμφέροντά τους σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς. Επιτάσσει την τήρηση αντικειμενικότητας και την απουσία κάθε συμφέροντος από τη λύση της διαφοράς πέραν της αυστηρής εφαρμογής των κανόνων δικαίου ¹⁰.
- 7.8** Στο πλαίσιο των ως άνω επισημάνσεων του Δικαστηρίου αναφορικά με την ανεξαρτησία της δικαστικής αρχής είναι αναγκαίο να εξεταστεί εάν η ολλανδική εισαγγελία που εξετάζει τις προσφυγές κατά των αποφάσεων περί επιβολής χρηματικών ποινών από διοικητική αρχή, όπως η Centraal Justitiele Incassobureau, πληροί [σελ. 7 του πρωτοτύπου] την απαίτηση της ανεξαρτησίας προκειμένου να θεωρηθεί ως «δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις».
- 7.9** Σε αρκετές υποθέσεις που εξετάστηκαν το 2019 από το Δικαστήριο, αντικείμενο των ερωτημάτων των κρατών μελών υπήρξε η ιδιότητα του εισαγγελέα ως αρχής έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (στο εξής: ΕΕΣ). Στην απόφαση που εκδόθηκε στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-508/18 και C-82/19, OG και PI, το Δικαστήριο απέκλεισε το ενδεχόμενο να θεωρηθεί η εισαγγελία ως ανεξάρτητη δικαστική αρχή στην περίπτωση που είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο να υπόκειται, άμεσα ή έμμεσα, σε εντολές ή οδηγίες εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας, όπως εκ μέρους του Υπουργού Δικαιοσύνης ¹¹. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο κατέληξε στη διαπίστωση αυτή παρά το γεγονός ότι η απόφαση του εισαγγελέα για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης μπορούσε να προσβληθεί ενώπιον δικαστηρίου και παρά τη δήλωση των εκπροσώπων της γερμανικής πλευράς ότι σπανίως δίδονται οδηγίες του Υπουργού Δικαιοσύνης σε συγκεκριμένη υπόθεση και ότι, κατ' αρχήν, οι τυχόν οδηγίες διατυπώνονται εγγράφως και κοινοποιούνται στον πρόεδρο του περιφερειακού κοινοβουλίου (του Land) ¹².
- 7.10** Το καθεστώς της αυστριακής εισαγγελίας στο πλαίσιο της διαδικασίας του ΕΕΣ αποτέλεσε αντικείμενο της υπόθεσης C-489/19 PPU, NJ ¹³. Στη

⁹ Σκέψεις 63 έως 64.

¹⁰ Σκέψη 65.

¹¹ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 27ης Μαΐου 2018, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456).

¹² Σκέψεις 79 έως 90.

¹³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Οκτωβρίου 2019, NJ (Εισαγγελία της Βιέννης) (C-489/19 PPU, EU:C:2019:849).

Δημοκρατία της Αυστρίας, οι εισαγγελίες υπόκεινται και αυτές στις οδηγίες του ομοσπονδιακού Υπουργού Δικαιοσύνης. Ωστόσο, το ουσιώδες στοιχείο της διαδικασίας έκδοσης ΕΕΣ στο κράτος αυτό είναι ότι η εισαγγελική αρχή δεν εκδίδει την απόφαση αυτή ανελέγκτως. Συγκεκριμένα, απαιτείται η επικύρωση από το δικαστήριο, το οποίο έχει πρόσβαση στις οδηγίες που δίδονται στην υπόθεση, μπορεί να διεξαγάγει το ίδιο έρευνα ή να τη διατάξει, ενώ λαμβάνει αυτοτελώς οριστική απόφαση. Επιπλέον, η απόφαση έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Αυτός ο συγκεκριμένος, καθοριστικός ρόλος του δικαστηρίου στην έκδοση του ΕΕΣ ώθησε το Δικαστήριο να δεχτεί ότι ο εισαγγελέας συνιστά αρχή έκδοσης ΕΕΣ, παρά τη σαφή διαπίστωση ότι η αυστριακή εισαγγελία δεν πληροί την προϋπόθεση της ανεξαρτησίας¹⁴. [σελ. 8 του πρωτοτύπου]

- 7.11** Κατά το άρθρο 116, παράγραφοι 1 και 2, του Συντάγματος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, τα δικαστήρια που απονέμουν δικαιοσύνη καθώς και η οργάνωση, η σύνθεση και οι εξουσίες τους καθορίζονται νομοθετικά.
- 7.12** Από το άρθρο 117 του Συντάγματος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών προκύπτει ότι τα πρόσωπα που απονέμουν δικαιοσύνη, όπως και ο Γενικός Εισαγγελέας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, διορίζονται ισοβίως με βασιλικό διάταγμα¹⁵. Οι εισαγγελείς των διαφόρων εισαγγελιών διορίζονται από τη Βασίλισσα και μπορούν να παυθούν. Στην πράξη, η απόφαση διορισμού συγκεκριμένου προσώπου στη θέση εισαγγελέα εξαρτάται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης¹⁶.
- 7.13** Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων της 18ης Απριλίου 1927 (Judiciary Organization Act)¹⁷, στις Κάτω Χώρες λειτουργούν πρωτοδικεία, εφετεία και το Ανώτατο Δικαστήριο¹⁸. Πρόκειται για οντότητες που ο νόμος ορίζει ως δικαστήρια¹⁹. Αντιθέτως, οι εισαγγελείς συμπεριλήφθηκαν στην ομάδα των οντοτήτων που μετέχουν στην απονομή της δικαιοσύνης²⁰.

¹⁴ Σκέψη 40.

¹⁵ Το κείμενο του Συντάγματος: <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Constitution-NL.pdf>.

¹⁶ Marguery T.P., Unity and diversity of the Prosecution services in Europe. A study of the Czech, Dutch, French and Polish Systems, 2008, σ. 112 έως 113: https://www.rug.nl/research/portal/files/2712234/14_thesis.pdf

¹⁷ <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Wet-op-de-Rechterlijke-Organisatie-EN.pdf>

¹⁸ Μέρος 2 του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων της 18ης Απριλίου 1927.

¹⁹ Μέρος 1a του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων της 18ης Απριλίου 1927.

²⁰ Μέρος 1b του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων της 18ης Απριλίου 1927.

7.14 Η ολλανδική εισαγγελία υπόκειται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης²¹. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης είναι πολιτικός και υπόλογος για τις πράξεις του ενώπιον του Κοινοβουλίου. Πέραν από τη διαμόρφωση της γενικής ποινικής πολιτικής του υπουργείου μέσω γενικών κατευθυντηρίων γραμμών, ασκεί αρκετά προνόμια εξουσίας έναντι των υφισταμένων του εισαγγελέων, όπως: έχει υπερισχύουσα ψήφο στη διαδικασία διορισμού και έχει εξουσία μετακίνησης εισαγγελέων σε άλλες εισαγγελικές αρχές. Επιπλέον, έχει την εξουσία να απευθύνει οδηγίες στους εισαγγελείς σε συγκεκριμένες υποθέσεις. Η μη εκτέλεση των οδηγιών μπορεί να αποτελέσει λόγο για την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του οικείου εισαγγελέα²². Κατ' αρχήν, οι οδηγίες πρέπει να έχουν γραπτή μορφή, αλλά, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, επιτρέπονται οι προφορικές οδηγίες. Κανόνα επίσης αποτελεί και η συμπερίληψη των οδηγιών στον φάκελο της υπόθεσης, μολοντί τέτοια υποχρέωση δεν υπάρχει όταν *«τούτο είναι αντίθετο προς το συμφέρον του κράτους»*, το οποίο αποτελεί αόριστη έννοια. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι **[σελ. 9 του πρωτοτύπου]** οι Ολλανδοί εισαγγελείς των γενικών εισαγγελιών δεν έχουν ασυλία, δεν ασκούν το λειτουργημά τους ισοβίως και μπορούν να παυθούν.

7.15 Επισημαίνεται επίσης ότι η Επιτροπή της Βενετίας έχει ταχθεί απερίφραστα κατά της εξουσίας του Υπουργού Δικαιοσύνης να δίδει οδηγίες σε συγκεκριμένες υποθέσεις. Αντίστοιχη εξουσία του Πολωνού Υπουργού Δικαιοσύνης [Prokurator Generalny w Rzeczypospolitej Polskiej (Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας της Πολωνίας)] έχει αποτελέσει αντικείμενο κριτικής της εν λόγω επιτροπής²³. Η Επιτροπή της Βενετίας κρίνει ως εσφαλμένη την επιλογή σύμφωνα με την οποία η νομοθετική και η εκτελεστική εξουσία μπορούν να επηρεάσουν την απόφαση περί κίνησης ποινικής διαδικασίας σε συγκεκριμένη υπόθεση, διότι η απόφαση αυτή απόκειται αποκλειστικά στον εισαγγελέα²⁴.

7.16 Κατόπιν των ανωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της εισαγγελικής αρχής των Κάτω Χωρών, τη θέση της στη δομή του ευρέως νοούμενου τομέα της δικαιοσύνης και το περιεχόμενο της απόφασης στην υπόθεση Baláž, προκύπτει το ερώτημα εάν η ολλανδική εισαγγελία μπορεί να θεωρηθεί *«δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις»*. Το

²¹ Marguery, T.P., Unity and diversity of the public prosecution services in Europe. A study of the Czech, Dutch, French and Polish Systems, 2008, σ. 100.

²² Marguery, T.P., Unity and diversity of the public prosecution services in Europe. A study of the Czech, Dutch, French and Polish Systems, 2008, σ. 122.

²³ European Commission For Democracy Through Law (Venice Commission), Opinion 892/2017 on the public Prosecutor's Office as amended, σημείο 113. Κείμενο στο: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2017\)028-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)028-e).

²⁴ European Commission For Democracy Through Law (Venice Commission), Report Nr 494/2008 on European standards as regards the independence of the judicial system: part II - the Prosecution Service, σημείο 87(8). Κείμενο στο: <https://rm.coe.int/1680700a60>.

αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι αρνητική. Η λύση του άρθρου 1, στοιχείο α', σημεία ii και iii, της απόφασης-πλαίσιου 2005/214/ΔΕΥ χρησιμεύει ως εξασφάλιση, αποσκοπώντας να αντισταθμίσει ενδεχόμενες αδυναμίες του συστήματος προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων οφειλόμενες στο γεγονός ότι αρμοδιότητα επιβολής χρηματικών ποινών έχουν και οι διοικητικές αρχές.

- 7.17** Η δυνατότητα προσφυγής ενώπιον πλήρως ανεξάρτητης δικαστικής αρχής η οποία έχει αρμοδιότητα να αξιολογήσει τα αποδεικτικά στοιχεία επί της ουσίας και η οποία εφαρμόζει στη διαδικασία την αρχή *in dubio pro reo* ή και την αρχή της εξατομίκευσης των ποινών αποτελεί μηχανισμό που καθιστά δυνατή την υλοποίηση των βασικών λειτουργιών της ποινικής διαδικασίας και την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας του προσώπου στο οποίο έχει επιβληθεί η ποινή.
- 7.18** Συναφώς, επισημαίνεται ότι η δυνατότητα δικαστικής προσφυγής έχει αυξημένη σπουδαιότητα, ιδίως διότι το πρώτο στάδιο της έκδοσης «απόφασης» σχετικά με την ενοχή και την ποινή είναι πλήρως αυτοματοποιημένο και περιορίζεται στην επαλήθευση των στοιχείων του κυρίου του οχήματος, στην εκτύπωση της απόφασης από το ηλεκτρονικό σύστημα και, εν συνεχεία, στην αποστολή προς τον παραλήπτη. Στην περίπτωση της κεντρικής ολλανδικής αρχής, κατά την έκδοση της απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής [σελ. 10 του πρωτοτύπου] δεν εφαρμόζονται οι αρχές που διέπουν την τυπική ποινική διαδικασία. Επομένως, το σύνολο του βάρους της εξασφάλισης των θεμελιωδών δικονομικών εγγυήσεων απόκειται στην αρχή που επιλαμβάνεται της προσφυγής, ήτοι στην εισαγγελία, η οποία, κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν αποτελεί ανεξάρτητη αρχή στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών. Συνέπεια της εκτίμησης αυτής θα μπορούσε να είναι μη αναγνώριση και μη εκτέλεση της εκδιδόμενης από τη Centraal Justitiele Incassobureau απόφασης, ως προερχόμενης από αρχή που δεν πληροί τα κριτήρια του άρθρου 1, στοιχείο α', σημείο ii, της απόφασης-πλαίσιου 2005/214/ΔΕΥ.
- 7.19** Συγχρόνως, θα πρέπει να αξιολογηθεί και η νομική λύση που ισχύει στο πλαίσιο της ολλανδικής διαδικασίας προσφυγής, και η οποία συνίσταται στη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στην περίπτωση που ο εισαγγελέας απορρίπτει την προσφυγή κατά της απόφασης της Centraal Justitiele Incassobureau. Κατά το αιτούν δικαστήριο, τέτοιοι μηχανισμοί προσφυγής δεν πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 1, στοιχείο α', σημείο ii, της απόφασης-πλαίσιου, το οποίο προβλέπει ότι η προσφυγή επιβάλλεται να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις. Πράγματι, φαίνεται ότι η απόφαση-πλαίσιο προϋποθέτει τη δυνατότητα απευθείας άσκησης προσφυγής, χωρίς να είναι αναγκαία η εξάντληση οποιασδήποτε άλλης πρόσθετης διαδικασίας. Με την απόφαση της υπόθεσης Baláz επισημαίνεται ότι η διαδικασία προσφυγής δεν πρέπει

να προσκρούει σε υπερβολικά νομικά ή φορολογικά εμπόδια²⁵. Λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης, διασυνοριακής φύσης της διαδικασίας εκτέλεσης χρηματικής ποινής, καθώς και των πολυάριθμων προβλημάτων που συνδέονται με την εκτέλεση των επιβαλλόμενων από την ολλανδική αρχή ποινών και τα οποία επισημάνθηκαν στις προδικαστικές διαδικασίες που κίνησαν τα πολωνικά δικαστήρια, είναι εξαιρετικά σημαντικό να παρέχεται η δυνατότητα απευθείας προσφυγής κατά των αποφάσεων περί επιβολής τέτοιων ποινών, τούτο δε ενώπιον αρχής που πληροί τα κριτήρια της ανεξαρτησίας.

- 7.20** Επιπλέον, η άσκηση προσφυγής κατά απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου σημαίνει κατ' ανάγκη όχι μόνον ότι διεξάγεται πρώτα εξέταση της υπόθεσης από την εισαγγελία, γεγονός που καθυστερεί την εξέταση της προσφυγής και συνιστά πρόσθετο θεσμικό εμπόδιο, αλλά και ότι δημιουργούνται, σε ορισμένες περιπτώσεις, και φορολογικά εμπόδια. Πράγματι, αν το ποσό του προστίμου είναι 225 ευρώ ή μεγαλύτερο, για την εξέταση της προσφυγής από το δικαστήριο απαιτείται η εκ μέρους του προσφεύγοντος καταβολή ισόποσης εγγύησης. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η [σελ. 11 του πρωτοτύπου] διαμόρφωση της διαδικασίας προσφυγής κατ' αυτόν τον τρόπο ενδέχεται, σε μια περίπτωση με διασυνοριακό χαρακτήρα, να αποτελεί εμπόδιο που αποτρέπει τον αλλοδαπό υπήκοο από το να ασκήσει προσφυγή.
- 7.21** Οι ανωτέρω αμφιβολίες δικαιολογούν την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 7.22** Για τους λόγους αυτούς, το εθνικό δικαστήριο έκρινε, δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα περιλαμβανόμενα στο σημείο 1 του διατακτικού της παρούσας.
- 7.23** [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

SSR Monika Stefaniak-Dąbrowska

²⁵ Σκέψη 46 της απόφασης Baláž.